

PREUS

Artá Un trimestre . . . 1'50
 A Fora. Any . . . 7'00
 A Extranger Id. . . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració
 Quatre Cantons, 3
 (ARTA) Mallorca

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Se vende

SUPERFOSFATO DE CAL 16/18 Marcas SAINT GOBAIN o CROS

GARANTIZANDO EL GRADO

a pts. 12'75, ESTACION ARTA

TAMBIEN HAY DE 14/16 AL PRECIO DE 11'85 PTS.

PARA PEDIDOS DIRIGIRSE A

BARTOLOME AMOROS (a) SOPA

Plaza Mayor ARTA

La tomba de RAMON LULL

Noli curare, no li diputare cum cogitationibus tuis, nec ad immissas à diabolo dubitatio. sed responde; sed credere verbi Dei, credere Sanctis ejus, et prophetis, a et fugiet a te nequam inimicus. Subde te Deo, et dabitur tibi scientia lumen.

KEMPIS...DE IMIT. CRISTI.

He somniat que la fosca s'era escampada per dins la nau i les carrelles de St. Francesc, i sols davant el Sagrari hi romanía una llàntia encesa.

He sentit giscar gaufons i m'he despert; una portada m'ha assat i he corregut per sortir fora però la clau rodava ses dents per dins el pany.

L'vores he cridat; obriu! obriu! sempentetjaat la porta, i ningú m'ha respot.

He estat mig hora tocant a l'escanzell, amb m'orella atracada a les retxilleres, i no sentia res més que l'oratge fret que entra-

va acanalat per dins les jentes i me tallava el front, seyes i galtes.

Tenia por de girar mos ulls darrera, perque me pareixia que qualque ombra m'encalsava; i apoc apoc, paupant els retrats i les columnes m'en he anat devers l'altar major.

A cada petjada que donava les lloses s'engronsaven; i per no llençar procurava posar peu sobre les jentes.

Si alsava el cap aniant, veia clarures; era la llum tèrbola que travessava els vidres de les clareboies. Per tot veia fantasmes

que par que correguessin: unes sortien de dins caixes que els llaons de pedra aguanten arrambades devall les voltes de les capelles; altres s'en entraven sens alsars les lloses i atravessant les lletres gravades sobre els vassos.

I jo m'he ajenollat baix de la llàntia que penjava just devant el Sagrari llavors ja por m'ha suita i tet m'he escaufat; i amb mon enteniment he guaitat dins mi mateix dignent me:

«Perqué fugies? No tens aquí ton Deu, o tems ses irs? No saps que t'és sa mà molt llarga i que per tot arriba? De bades corres; el feix 'de tots pecats sobre ta espalha ben test r'engrunaia. No te recordes de quantes vegades, en mig dels plors del meu tot trist i conciòs el cor te deia a on està ton Deu? i tu callaves. No te recordes de quant eres minyó que aquí venies i ple de pau i goig el cor te deia: que bùstas arsuqu! Val més un dia dins la casa del senyor que cent deforat»

Llavoress he sentit un'altra veu que ben prop me deia:

«Dupte, riuten, no crequis, sies valent, ningú te veu, esfondre aqueix Segrari, bufa a la llantia i poset a roncar. No veus tants d'homos que no hi pensen amb Deu? El mon és farsa! I que's la conciència? una manxa. Si no hi ha cel ni infern, ni purgatori! Siula, crida, flestoma; el ferho aquí dedins no's sacrilegi. Dels morts no'n tenguis ànsia; mai n'ha sortit cap de dins sa tomba I com ets tan covart? Alsa aixequet! i amb un rollo d'estores fet un jas; un altra dia estarás alerta, si no vols que't tanquin...»

Jo encara estava ajenollat; el caire del escaló de pedra viva se ficava dins mos ossos. Comensà a fer vent; cada bufada brunzia regolant per les naus i en arribà a la llantia l'engronsava. L'ombra de ses cadenes feia un molinet per terra, i el calabruix pegava per les finestres. He co-

mensat a sentir trons enfora tornava a tenir por i anava a comensar un Parenostre. Just quant he obert ma boca la llàntia s'ha apagada.

Totd'una m'he alsat. Derrera mi lluitaven dos esperits en l'aire; l'un espargia una claror daurada, l'altre era tot fosc i vomitava espries. No sé quines eren ses figures i jo m'en retirava.

Sens adonarmen m'he ajupit su baix del sepulcre que conté les despulles del màrtir Ramón Lull.

Els trons s'atropellaven i amb ses llampagades descobria l'estàtua d'aquell savi.

Baix d'ell hi havia buides set estàncies, amb los nomes i insignies de set ciències.

Dins cada una provava d'afegir m'hi, entant que els esperits lluitaven; però per iloc podia, encar que eren prou grans i estaven buides.

Llavoress'ha obert un fren enemic de totes; i davant ell, en lletres gòtiques la ma de marbre de la figura de Ramón Lull posava: *Penediment*.

I sens obrir sa boca l'he sentit que me deia:

«Perque t'has remoleat per dins els vics, per això te guanya l'esperit del mal. No tastarás los fruits de saviesa, que donen forces per esvairlo, si tú no passes per aquesta porta..»

I me senyalava la que a son dintell hi havia escrit *Penediment*.

Allà dies m'he tirat i hei he cabut.

I m'he transformat en una estàtua de pedra que hi veia bé i millor que abans, entre la foscor.

I mon enteniment pensava amb tota claredat, i creia amb Deu i amb sos misteris.

I s'ha acabat la lluita, enfrontant-se l'esperit del mal; i l'àngel de ma guarda, cantava d'alegria; i he anat a encendre la llàntia del Sagrari.

I així que ha estat encesa, el sol sortia.

Llavoress'ha gosat eixir del nitxo, i he fet oració besant en terra

↑ Bartomeu Ferrà

Octubre de 1871.

D: BARTOMEU FERRÀ

Al donar conta al número darrer de la mort del meritíssim mallorquí D. Bartomeu Ferrà Perelló, no nos fou possible ja extender més en donar detalls de sa vida ni de les seves produccions i no podem mancar de fer-ho avui, perque la seva personalitat és de les qui fan retxa.

Ell era ja l'únic supervivent de l'estol d'escriptors de la primera època del Renaixement literari de Mallorca, que conquistaren tants d'amadors de lo nostre i que foren com el pen de l'arbre que més tard havia de donar florida tan esplendorosa.

Ell junta amb els poetes D. Mateu Obrador i D. Pere d'Alcàntara Penya foren els creadors d'aquell setmanari «L' Ignorancia» que alcansà tanta popularitat dins Mallorca i que els veïs recorden amb dellectansa, com fou més tard un dels principals redactors del altra també popular setmanari «Mallorca Domiuical». En una i altra revista hei deixà una multitut de treballs literaris, molts d'ells firmats amb pseudònims i fins altres sense firma.

Com a poeta ha deixades inspirades composicions plenes d'ingenuïtat i de naturalitat camperola, com «Les minyunes de Son Cigala» i «La Rondaya dels tres hostes» i una multitut de «Ponzelles» poesies curtes però d'alta inspiració. Als nostres lectors les donarem a coneixer l'any passat una de les derretes produccions, el poema de l'*«Història del Rei En Jaume de Mallorca»*. Avui reproduim també, aprofitant l'avinentesa de celebrar-se en la nostra vila la festa de Ramón Lull, en article que fa referència a la tomba del «Beat», es-

crit en son primitiu temps, com a mostra de s'estil en prossa. Però el caire més viu i trempat de D. Bartomeu sembla que era la producció de comedies de costums mallorquines arribant a donar-li popularitat «Els calçons de Mestre Lluch» «Els senyors de Son Misericòrdia», «Un estudiant del dia» i altres que arribaren a fer-se les comèdies de moda de tots els teatres d'afficionats de Mallorca.

La seua activitat incansable li permetia ademés, dedicar molt de temps als estudis arqueològics sobressurtint també entre els aficionats a questa ciència, essent el fundador de la benemerita societat Arqueològica Luliana.

No cal dir que a tot això hei dedicava el temps que li deixava lliure la seva professió qu'era de Mestre d'Obres. En el ram arquitectònic deixà també un estol d'obres, especialment capelles i temples que duen ben mercat el seu segell personal que l'acredita d'artista. En la nostra pròpia vila en tenim una mostra qu'és la fatxada del nostre temple parroquial que fou ideada i dirigida per ell.

Ara feia ja alguns anys que una cruel malaltia el tenia retut, però se pot dir que la seva vida ha estat plena, afonyosa, ben aprofitada i sobre tot ben cristiana, perque D. Bartomeu fou un d'aquells que no s'empagacien de practicar la religió i que amarà totes les seves produccions del sentiment religiós.

Deu el tengui a la Glòria.

PROGRAMA DE LA FESTA ESCOLAR en honor de RAMON LULL

Demà la nostra vila, seguint la costum d'altres poblacions admiradores del gran sabi mallorquí i màrtir de Jesucrist, Ramón Lull, celebrarà festa solemnissima dedicada aquest fill predilecte de la nostra raça. Eixa festa que tendrà el caràcter de *festa escolar*, se ferà conforme el siguiente programa:

El matí, a les 10 en el temple parroquial després del cant solemne de *Tercia*, tendrà lloc la Missa major, que dirà el Rector Rt D. Juan Rubí. El Chor de les Germanes de la Caritat, alternament amb el clero, cantarà la missa d'*«Angels»* i predicarà Mons. Andreu Caselles Pyre.

An aquest acte a més dels nins i nines, amb els seus respectius mestres, de totes les escoles de la vila, assistirà el magnífic Ajuntament.

Al capvespre, a les 4, tots els nins i nines, també amb els seus respectius mestres, se reunirà en la plaça del Conquistador; i, desd'allà, en ordre i en el so de la banda de cornetes i tambó de la Congregació Marianà, se dirigirán al temple Parroquial per desfilar per davant l'imatge del gran polígraf al mateix temps que aniran cantant l'Himne que li està dedicat.

NOTA.— L'acte literari, d'essència luliana, que en el local «Centre de Lectura», havia de celebrar-se a les 8 1/2 de la nit del mateix, i en el qual el M. I. Sr. D. Antoni María Alcover Degà de la Catedral, havia de fer una conferència, per an-sència d'aquest en el citat dia queda traslladat al diumenge, dia 19, a la mateixa hora.

La Junta Organisadora.

La casa de la Fortuna

Continuació

Segon acte

ESCENA I

El carreter i després N'Alegria

CAR. (Des de enfora i acostantse cap a la casa) Ajuda, auxili, misericordia! (lladres!) Ningú ve a ajudar-me. (Hauré de morir miserableness) Oh! bona gent d'aquesta casa, ajuda-me, ampara-me.... Però qui sap si aquesta casa és la dels meus assaltants. Però que he de fer? He d'esperar? (Avon m'en aniré?)

ALEG (Compareix amb una forca) ¿Qu'es? ¿Qui és qui crida?

CAR.—Senyó teniu compassió d'aquest desventurat.

ALEG.—¿Qui sou? Perqué veniu a alborotar per aquí an aquestes hores.

CAR.—Teniu paciencia: som un pobre desgraciat.

ALEG.—¿Que teniu? ¿Qui sou? ¿Qué voleu?

CAR.—Som un pobre carreter assaltat i encalsat pels lladres. Desretgirò, som fuit escapat i no se avon me trobat.

ALEG.—Idó sou devant la Casa de la Fortuna.

CAR.—¿Que vol dir? Deu ho fet, que jo, tant desgraciat com som, me trobás de bon devere en la

Casa de la Fortuna, ¿En sou l'amo vos?

ALEG.- Jo som domès majural; però no tengueu pò que aquí sou entre gent honrada dins un castell de quatre torres. Mon amu no és un senyoret de ciutat, sinó un homu de bon cò que fa el bè sense mirar an aquí'l fa, i no fa mal ni en es pà. Però, com que no pogueu trencá alè, i mort de cansament.

CAF. Estic xop de sang i sud.

ALEG.- O vus han dunat colque cop es bandetjats?

CAR.- Colque cop me deis? Lo què's un miracle que no m'hajen mort. (*Sent gent qui crida i ell altre volta se posa a cridar.*) Els meus assassins que venen aquí. Ajudaume per amor de Deu.

ALEG.- Calma, calma. Els assassins no venen per aquí, perque si venguessen no veurien pus es sol surtit. ¡Requevera! Perque amb un cop de forca (*i a nena-sa*) som capas d'enfilar-a mitja lutzena. No tengueu po; sou a la Casa de la Fortuna; i aquí no hi ve cap desgraciat que no hi trobi caritat. Avui horabaixa son arribats dos atlots que semblen uns perduaris, i tan blan té es cò mon amu, que just sentintlos dues paraules les ha cunvidats a sopà a la seva taula i s'ha resolt a encarregar-se de cuidar-los. Però res; vos necessitau confortarvos; m'en vaig a cercar un tessunet d'elixir sustanciós que vosescarà de primera; es un suc que jo mateix prepar, un remei especial pes retgirons, sustos i perturbacions. Esperau una estuneta.

(Seguirà)

DE SON SERVERA

La setmana passada fé una saó però primeta que sols no se coneix; els conreadors sols no poren cultivar les terres. Segueix sent una calor que pareix el més d'Agost i encare no hei ha esperances de ploure.

— La setmana passada amollaren a la prensa de fe oli, que D. Antoni Nebot ha posada. Aquesta màquina, pot prenser 9 truyades d'oliva,

Ja s'ha oberta l'escola de la Congregació. Se van augmentant els socis de cada dia.

— Dissabte se feu la festa de Sant Francesc, en el convent de les germanes Franciscanes: estava tot adornat de morta i la seva capella de flors naturals amb explèndida il·luminació. Que molts d'anys.

— Estan pesant porcs cada dia. En-guany n'hi ha més de la mitat que fan 200 kg.; han baixat un poquet i les paguen a 2'10 pts Kg.

(Corresponsal)

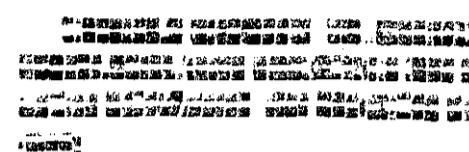
L'impost demunt les carns.

MANIFESTACIÓ

IMPROVISADA

Desde que l'Ajuntament acordà posar 20 centims per Kg demunt les carns el poble anava manifestant la seva desconformitat en converses particulars. Però sia que alimentaven la esperança de que s'arribaria a llevar o rebaixar, o que no hi havia qui l'assussàs, no havia arribat el cas de fer manifestació col·lectiva en só de protesta com la seu el dimarts a vespre. D'on motiu a ella, la crida ordenant quells qui haguessen de matà el porc havien d'avalar l'alcaldia amb tres dies d'anticipació. I durant la vellada devers les 8, comengaren a compareixer homes en el carrer de la Sala quanribà a omplir-se d'un cap a l'altra; se suposa si eren uns trencents i no trobant-hi el batle sanjà a avisar-lo. Aquest compar-

gué i va dir a la comissió que va entrar a parlar amb ell, que havia cridada una reunió de persones de les qui tenen més riuesa, les que estaven dispostes a contribuir totes una cantitat per ajudar a pagar el tribut demunt els pores an els pobres que no poguessent. El públic va fer manifestacions de no conformar-se amb la proposta. El batle les suplicà se disolguesssen i ell seguiria gestionant una fórmula per arreglar la qüestió. El públic seguí però estacionat i fent comentaris i amb això arribà la Guardia Civil que a les bones anava consevant que se disolguessin.

PREGÓ

El dimecres horabaixa se seu pregó per orde del Batle, recordant al públic que no se poden fer manifestacions, ni reunions de més de tres agrupacions.

Reobertura de l'Estació teleigráfica

Devant els perjuits que causava la suspensió del servei teleigràfic, a la nostra vila, ademés de les gestions que feu l'alcaldia i altres personalitats, algunes societats acordaren solicitar del Govern la reobertura de l'Estació.

Algunes d'aquestes han rebuda comunicació de la quefatura de Palma en la qual se les diu que s'ha donada ja ordre de tornar obrir la nostra Estació.

Es aquesta una notícia que ha causada satisfacció al vesindari.

DE CA NOSTRA

METEOROLOGIA

Encare que'l temps canvià i comensà per ploure, no nos ha arribada aquí la savó que tant desitjavem. Va fer si algunes brusques que sols produren fosc i humitetjaren la terra, però no va seguir i encare esperam la saó.

AGRICULTURA

Està a la plena la cuita de s'oliva, que's abundant i ret, però està molt corcada. De figues s'en han cuïdes moltes, s'han secades molt bé i tenen molt bon preu. Se paguen de 22 a 36 pts. segons classe. De porcs grassos s'en han fetes ja algunes pesades i s'en presenten de bons però el preu no accompanya. Oscila demunt 22 i 23 pts.

ESTAT SANITARI

No hi ha malalties contagioses, gracies a Deu.

MALALT

Ademés de l'amo de Sos Sastres que rebé els Sants Sagaments i del qual ja parlarem, està malalt d'un atac an es cor mestre Baltasar Moyà. (a) Tesà, picapedrer al qual desitjam puga recobrar prest la salut.

MORTS

D'aquesta setmana no n'hi ha cap. En la passada morí s'hom de madó miela, de Son Dignés, al cel sia.

SECCIO AMENA I HUMORISTICA

ANÉCDOTES

A UN JUDICI.

El president del tribunal pregunta al acusat.

— De quina nacionalitat és vosté?

— Mon pare era anglès; ma mare era francesa; jo vaig neixer a bord d'un embarcació italiana, que navegava amb bandera turca, dins aigós de Grècia.

El president aturdit, an es secretari:

— Posi: pàtria: l'univers enter.

EXAMEN D'ARITMÉTICA

El professor: — Tu tens 15 pessetes, en perds 8, ¿que tendrás an el butxacó?

El deixable: — Un forat, senyor profesor, un forat.

CABILACIO

Un homo tenia un mé no'l regalà ni'l vengué, no li han pres ni robat, ni l'ha mort ni baratat; no l'ha deixat ni venut, no ha fugit ni l'ha perdut, no s'ha mogut de casseva no s'ha mort i ja no'l té.

Les solucions al n° qui ve.

SOLUCIONS a les endevinayes del número passat.

A L'ENDEVINAYA — Una escopeta,

A LA FUGA.

De consonants

Jo tenia un buscaret qui volava pes carre una dona el me va prendre i el me va fe sabaté.

De vocals

Dones si voleu sabates el meu busquero en sap fé fortes com una rabassa i fines com un papé.

AL COLMO — Mirá lluny i cause aprop

TARJETA

[ADAN]-i-[EVA]

ENDEVINAYRES

Juan M. Toni Pastor i C.

Pirotènia Espinosa

Nuevos programas para RAMILLETES DE FUEGOS ARTIFICIALES propios para fiestas particulares, de barrio, jardines etc. etc.

Novedad en FUEGOS ELÉCTRICOS de gran esplendor y lluvias de fuego plateado y dorado.

FUEGOS JAPONÉSES — COHETES REALES con cabellera

=Cohetes de honor= Cohetes eléctricos =Cohetes escondidos= cohetes reales con lluvia dorada y plateada.

Dirección — Tatlera — 16 Artà

FULLS D'ESTAMPES

Se vendrán amb gran rebaja de ,vives aquest mes i el qui ve,

Un full 1 pts.

cinc fulls a 0'90 un.

deu fulls e mes a 0'85 un.

Aprofitau l'oportunitat que tardarà en tornar-se presentar.

LLIBRES NOUS

S'ha rebut un surtit de llibres sortits a llum dins aquets derrers mesos que podeu demanar an aquesta llibreria

Vetei qui els més interessants.

Novetes de la col·lecció PRINCESA publicades per la casa Eugeni Subirana:

Amor es vida per M. Alanic 4'00.

Un cuento azul H. Ardel id.

Ninots G. Wirta id

El mal pasó Des Gachons. id

Profesora del piano id.

ORTOGRAFIA MALLORQUINA

Folletó de gran utilitat. El Servirem totjorn qui el demani a 0'75 pts.
exemplar 7'50 pts. dotzena

CANNONETES MENORQUINES

Són un apèc de cançonetes populars recollides per n'Andreu Ferrer a Menorca. Van ben classificades i amb professió de reteu. Es un volum de 199 planes.

Preu 2'50 pts.

RONDAYES DE MENORCA

Primer d'un estudi de les parlaríments dialektals del menorquí. Amb sa lectura s'hi poden passar algunes

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Cala Ratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES
Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLAZETA DE MARCIANDO.

GRANDES ALMACENES San José

Vda. Ignacio Ficoderola

I HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Múltiples almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 Precio bajo

ESTA CASA NO TIENE SUBURSALES

ALMACENES MATONS

RAFAEL FELIU BLANES

Calle de Jaime II nº 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR
TODAS LAS CLASES

veòdades ben alegres.

Un volum de 229—XXX planes
pts.

RONDAYES

MALLORQUINES

d'en Jordi des Recó. — N'hi ha vuit toms publicats i tots les trobareu en la nostra llibreria a 2 pts. tom.

LA GUINA

MALLORQUINA

Llibre del Coe i de la cuina — Indispensable a totes les famílies de bon gust. Se ven també aquí Llibreria escolar i religiosa. Artá.

Periódicos i Revistas

A qualsevol interès una de les següents revistes s'hi posserà en aquesta llibreria.

TRESOR DELS AVIS

Revista folklorica balear—Preu 3 pts any

D'ACI I D'ALLÀ

Surt mensualment a Barcelona. Molts de gravats i treballs científic i literaris. Preu 1'25 pts. cada mes.

REVISTA D'AGRICULTURA

Suri cada 15 dies, a 1 pts cada mes.

ENOMIA I FINANCES

Surt quinzenal a 1 pts al mes.

Les servirem a qui les demani

EL CONSULTOR

DE LOS BORDADOS

Edició econòmica: 9 pts any. Edició de luxe: 15 pts any.

LA ALMUDAINA

Diari de Palma. 2 pts mensuals.

LA VEU DE CATALUNYA

Preu 2'50 cada mes.

LA VANGUARDIA

de Barcelona: 7'50 pts. trimestre.

BATXILLERS

S'han publicats uns Apuntes de Geografia General i de Europa que contenen al programa d'aquesta assignatura en l'Institut de Palma. Sols valen dues pts. Son de molta utilitat als estudiants.

PAL·LVS

Únic diccionari espanyol enciclopèdic manual ilustrat en cinc idiomes: espanyol, francés, anglès, alemany, italià. Edició 1924.

Preu 12 pts.

EL ABOGADO POPULAR

Set magnífics toms enquadernats. Se servirà tota l'obra d'un cop i per pagar-se a plassos mensuals de 10 pts.

Preu 125 pts. (Sense el port)

ENCICLOPEDIA ESPASA

El millor diccionari del món. Conté cent milions de paraules, deu mil biografies i un milió de ressenyes bibliogràfiques.

Se pot adquirir a plassos en la nostra llibreria.

Ensaimades i panets

En això se troben millors que a la PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, biscuits, rollets, i tota casta de pasticaria.

TAMBÉ SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitud i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

Si voleu menjar bo i lleugí

Oli d'oliva

dirigu-vos a

D. JUSEP PINA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primer i segona classes a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

La Fonda Panda, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
ILLAMPANT. SERVICI ESMERADÍSSIM

prontitud

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitud i seguretat tot classe d'encàrreggs.

Direcció a Palma: Harina 38. Al costat del Centro Farmacèutic.
Artá Palma nº 3